WATERSCHAP Hunze en Aa's

Gemaal Oostermoer

Aalscholver

Gemaal Oostermoer zorgt voor de afwatering van de polders ten noorden en ten zuiden van de Zuidlaarder-vaart (ook wel Havenkanaal genoemd). Het gemaal pompt het water in de Zuid-laardervaart. De aanvoer uit de noordelijke polders loopt via een buis die onder de vaart is aangelegd. Aanleiding voor de komst van het gemaal was de bodemdaling in het gebied. Door het te gebruiken als landbouwgebeid daalde de veenbodem in dit gebied tussen de Hunze en de Hondsrug. Het kwam lager te liggen dan het waterpeil in de Hunze en het Zuid-laardermeer. Om het voor de landbouw droog te houden moest gemaal Oostermoer het water uit de polders wegpompen.

Gemaal Oostermoer werd in 1930 in gebruik genomen. Het gemaal had een motor van 20 pk en een capaciteit van 24 m³ per minuut. Deze werd in 1958 vervangen door twee dieselgedreven pompen en één elektrisch gedreven pomp. Deze pompen hebben een gezamenlijke capaciteit van 500 m³ per minuut.

Poldermolen de Boezem-vriend

De molen werd gebouwd in 1871 om het overtollige water uit de omliggende polders te malen. Deze functie werd al in 1931 overgenomen door gemaal Oostermoer. In 1990 is de molen volledig gerenoveerd en kreeg hij zijn huidige naam, de Boezemvriend. De molen is enig in zijn soort in Drenthe en nog steeds 'maalvaardig'. Af en toe maalt hij het water nog uit de polder.

De Hunze

De Hunze is een laaglandbeek met een lengte van 40 km. Het riviertje kent twee bovenlopen: het Voorste en het Achterste Diep. Het water stroomt door het Zuidlaardermeer naar het Noorden toe en mondt ten oosten van Haren uit in het Winschoterdiep. Via de stad Groningen en het Eemskanaal komt het water bij Delfzijl in de Eems.

IJstijd

Het oerstroomdal van de Hunze ontstond 2000 jaar geleden in de voorlaatste ijstijd, het Saalien. Smeltwater van oprukkende ijsmassa's werd tegengehouden door de Hondsrug en er ontstonden diepe laagten in het landschap. Wind en zee vulden die laagten met zand en klei. In het dal kwam de veenvorming op gang en er ontstonden moerassen. Het veen is vanaf de 18e eeuw op grote schaal afgegraven.

Hunzeproject

Eind vorige eeuw kwam de stichting Het Drentse landschap met plannen om het oorspronkelijke stroomdallandschap te herstellen, de Hunze-visie. Kracht van het plan was een combinatie van waterbeheer, drinkwaterwinning, natuurontwikkeling, landbouw, toerisme en recreatie. Overheden, waterbedrijven en natuurorganisaties schaarden zich erachter. Het Hunzeproject was geboren.

Hermeanderen Hunze 1

Vroeger was de Hunze een smal, kronkelend riviertje dat vlakbij Plankensloot uitmondde in het Zuidlaardermeer. Omdat de aanliggende gebieden toen al te vaak onder water liepen wilde men omwille van de landbouw het water beter en sneller afvoeren. In de jaren '60 werden daarom delen van de Hunze gekanaliseerd. Inmiddels is op diverse plaatsen (zie kaart) de Hunze weer veranderd in een kronkelende en langzaam stromende laaglandbeek. In dit herstelde natuurgebied krijgen dieren en planten weer een kans. Voorwaarde is dat de landbouw normaal kan blijven functioneren.

Waterberging

De hermeandering geeft de Hunze tevens een functie als waterbergingsgebied. De kronkelende beek houdt het water langer vast en het krijgt meer ruimte. Daardoor zijn de hoeveelheid water daarmee de waterstanden in het hele gebied beter te beheersen.

Oostermoerse vaart

De gekanaliseerde beek, de oude Oostermoerse Vaart, is in de uitgevoerde projecten intact gehouden omdat we er zeker van willen zijn dat de aangrenzende landbouw- en woongebieden voldoende droog blijven. In nog uit te voeren hermeanderingsprojecten wordt de kronkelende Hunze zodanig breed aangelegd dat al het water zonder problemen via de nieuwe waterloop kan worden afgevoerd.

Gietervoen

Samenwerking

Waterschap Hunze en Aa's werkt in het Hunzedal samen met de Provincies Groningen en Drenthe, de gemeenten Tynaarlo, Aa en Hunze, Borger-Odoorn, landbouw-, natuur- en recreatieorganisaties en de drinkwaterbedrijven.

Rioolwaterzuivering 4

De rioolzuiveringsinstallatie van Zuidlaren loost zijn gezuiverde water nu nog in het Zuidlaardermeer. Vanaf 2008 wordt het lozingswater niet meer in het meer maar via een persleiding naar de nieuwe zuiveringsinstallatie in Foxhol gevoerd.

Annermoeras

Bij Spijkerboor is het Annermoeras aangelegd. Nieuwe meanders hebben de Hunze hier 7 kilometer langer gemaakt, terwijl het kanaal bleef bestaan. Het trok al snel vele (soorten) vissen, vogels en insecten, de natuurlijke bewoners van het natte landschap.

De vistrap in de Hunze

Een typische beek vissoort als de winde trekt in het voorjaar stroomopwaarts om zich voort te planten. In de Hunze zijn 2 stuwen passeerbaar gemaakt door de aanleg van een vispassage. Ook palingen en rivierprikken maken er gebruik van.